Vervanging Zwartewaterbrug



Resumé marktconsultatiedocument

Aanbestedende dienst: Provincie Overijssel

Intern documentnr./zaaknummer	OS.109
Ons referentienummer	23.O.075
Versie	1.0
Status	Definitief
Datum	19 november 2026

Inhoud

1. Aanleiding en doel 3
2. Opzet van de marktconsultatie 4
   2.1 Aankondiging 4
   2.2 Informatiebijeenkomst 4
   2.3 Schriftelijke vragenlijsten 4
   2.4 Analyse van de schriftelijke reacties 4
   2.5 Individuele gesprekken 4
   2.6 Totstandkoming van dit resumé 4
3. Bevindingen marktconsultatie 6
   3.1 Marktaantrekkelijkheid 6
   3.2 Risicoprofiel 6
      3.2.1 Risicoprofiel V&R 6
      3.2.2 Risicoprofiel nieuwbouw 7
      3.2.3 Risicoprofiel combinatievariant 7
      3.2.4 Overkoepelend beeld van de risicoprofielen 7
   3.3 Samenwerkingsvorm 8
      3.3.1 Verantwoordelijkheidsverdeling provincie en markt 8
      3.3.2 Planning, besluitvorming en marktcapaciteit 9
   3.4 Hinder en bereikbaarheid 9
   3.5 Voorbouwlocatie 10
   3.6 Meerjarig onderhoud 10
   3.7 Tijdelijke oeververbinding 10
   3.8 Emissieloos bouwen 11
   3.9 Overige aandachtspunten 11
4. Overkoepelende conclusie 12
5. Consequenties voor de markt- en contractstrategie 13
6. Vervolg 14

1. Aanleiding en doel

Provincie Overijssel bereidt de vervanging van de Zwartewaterbrug bij Hasselt voor. De brug vervult een belangrijke functie voor zowel wegverkeer als scheepvaart. Binnen de verkenning worden verschillende alternatieven onderzocht: vervanging en renovatie van de bestaande brug, volledige nieuwbouw en een combinatie van renovatie en nieuwbouw.

De marktconsultatie is uitgevoerd om de maakbaarheid van deze alternatieven te toetsen en kennis en ervaring uit de markt op te halen voor de verdere uitwerking van de markt- en contractstrategie en de toekomstige aanbesteding. De marktconsultatie levert daarnaast informatie op over onderwerpen die worden betrokken bij de voorbereiding van de voorkeursbeslissing, waaronder risicobeheersing, hinderbeperking en prijszekerheid. De voorkeursbeslissing zelf is een bestuurlijke afweging. Marktpartijen zijn daarom niet gevraagd een voorkeursalternatief of voorkeursvariant aan te wijzen.

De provincie dankt alle marktpartijen die aan de marktconsultatie hebben deelgenomen voor de tijd en inspanning die zij hebben geleverd. De schriftelijke reacties en de open en constructieve gesprekken hebben waardevolle inzichten opgeleverd in de maakbaarheid, risico's, uitvoerbaarheid en mogelijke marktbenadering van de verschillende alternatieven. De provincie waardeert in het bijzonder de bereidheid om praktijkervaringen te delen, kritische aandachtspunten te benoemen en mee te denken over mogelijke oplossingen en randvoorwaarden.

De opgehaalde inzichten worden op dit moment betrokken bij de verdere uitwerking van de voorkeursbeslissing en bij het opstellen van de markt- en contractstrategie.

2. Opzet van de marktconsultatie

2.1 Aankondiging

De marktconsultatie is op 5 augustus 2026 gepubliceerd via TenderNed en vervolgens op TED. Hiermee is de markt vroegtijdig geïnformeerd over de vervangingsopgave en het voorgenomen consultatieproces.

2.2 Informatiebijeenkomst

Op 29 september 2026 heeft Provincie Overijssel een informatiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst zijn onder andere de projectprocedure, de technische opgave en omgevingscontext, de onderzochte alternatieven en varianten, het raakvlak met de instandhoudingsopgave en de onderwerpen en planning van de marktconsultatie toegelicht. De presentatie is gedeeld via TenderNed.

De bijeenkomst was bedoeld om alle geïnteresseerde partijen een gemeenschappelijke informatiebasis te geven voorafgaand aan de schriftelijke consultatie.

2.3 Schriftelijke vragenlijsten

Op 30 september 2026 is via TenderNed een schriftelijke vragenlijst beschikbaar gesteld. De vragen hadden betrekking op acht thema's:

1. Marktaantrekkelijkheid;
2. Risicoverdeling;
3. Samenwerkingsvorm;
4. Hinderbeperking tijdens realisatie;
5. Toepassing van een voorbouwlocatie;
6. Meerjarig onderhoud als onderdeel van de scope;
7. Tijdelijke oeververbinding tijdens realisatie;
8. Stikstofreductie en emissieloos bouwen.

Marktpartijen zijn gevraagd hun antwoorden waar mogelijk te onderbouwen vanuit ervaringen met vergelijkbare projecten en niet alleen mogelijke oplossingen te benoemen, maar tevens in te gaan op randvoorwaarden en gevolgen voor risico's, kosten, planning, uitvoerbaarheid en marktinteresse. De provincie heeft 11 schriftelijke reacties ontvangen.

2.4 Analyse van de schriftelijke reacties

De ontvangen reacties zijn thematisch geanalyseerd. Hierbij is gekeken naar terugkerende standpunten, verschillen tussen marktpartijen en onderwerpen waarop aanvullende verdieping wenselijk was.

Daarbij is onderscheid gemaakt tussen onderwerpen waarop een relatief eenduidig marktbeeld naar voren komt en onderwerpen waar de inzichten of voorkeuren uiteenlopen.

2.5 Individuele gesprekken

De provincie heeft met vijf marktpartijen individuele gesprekken gevoerd. De gesprekken zijn benut om onderdelen van de schriftelijke reacties nader te verdiepen en technische, uitvoeringsgerichte en contractuele aandachtspunten verder te bespreken. Van de individuele gesprekken zijn afzonderlijke verslagen opgesteld, maar niet gedeeld met de marktpartijen.

2.6 Totstandkoming van dit resumé

Dit resumé is gebaseerd op de schriftelijke reacties van marktpartijen en de daaropvolgende individuele aanvullende gesprekken. Het geeft op hoofdlijnen de belangrijkste rode draden, verschillen van inzicht en aandachtspunten uit de totale marktconsultatie weer. Het resumé is daarmee geen volledige weergave van iedere afzonderlijke reactie of ieder gesprek. Dit past bij de vooraf aangekondigde werkwijze om de reacties en conclusies op hoofdlijnen samen te vatten.

De individuele gesprekken zijn gebruikt om de schriftelijke reacties nader te verdiepen en te verduidelijken. Daarbij is met name aandacht besteed aan onderwerpen waarvoor aanvullende duiding nodig was en aan de praktische consequenties voor onder meer maakbaarheid, fasering, hinder, risicoverdeling en contractering. De schriftelijke en mondelinge inbreng is vervolgens in samenhang beschouwd en verwerkt in de bevindingen in het volgende hoofdstuk.

3. Bevindingen marktconsultatie

3.1 Marktaantrekkelijkheid

Er bestaat brede overeenstemming dat de aantrekkelijkheid van de opgave sterk wordt bepaald door de voorspelbaarheid en beheersbaarheid ervan. Duidelijkheid over scope, planning, budget, besluitvorming, aanbestedingsprocedure, verantwoordelijkheden en risicoprofiel wordt belangrijk gevonden.

Een evenwichtige risicoverdeling is daarbij een belangrijke voorwaarde. Risico's die marktpartijen niet of nauwelijks kunnen beïnvloeden, kunnen bij overdracht aan de opdrachtnemer leiden tot risico-opslagen, voorwaarden of verminderde marktinteresse.

Daarnaast vraagt de markt om voldoende ruimte om zich inhoudelijk te onderscheiden. Een te ver uitgewerkt of oplossingsgericht voorgeschreven ontwerp kan de optimalisatieruimte voor ontwerp, bouwmethode, logistiek en fasering beperken. Duidelijke functionele kaders in combinatie met ontwerp- en uitvoeringsvrijheid worden aantrekkelijker gevonden.

Ook de inrichting van de toekomstige aanbesteding beïnvloedt de marktinteresse. Genoemd zijn onder andere een beheersbare tenderinspanning, een reële winkans, een passend aantal deelnemers na selectie, onderscheidende kwaliteitscriteria en een tendervergoeding die in verhouding staat tot de verlangde inspanning.

De markt benadrukt daarnaast dat ook een samenwerkingsgerichte aanbesteding proportioneel moet worden ingericht. Een langdurige en arbeidsintensieve fase waarin meerdere marktpartijen intensief meewerken, zonder voldoende perspectief op de daaropvolgende realisatieopdracht, kan vanwege de beperkte beschikbare marktcapaciteit de deelnamebereidheid verminderen. Vroege marktbetrokkenheid moet daarom doelgericht zijn, een afgebakende inspanning vragen en voldoende uitzicht bieden op continuïteit richting realisatie.

Betekenis voor het vervolg

De markt onderstreept het belang om de toekomstige marktbenadering niet alleen te beoordelen vanuit de gewenste contractuele verantwoordelijkheden, maar ook vanuit daadwerkelijke marktinteresse en concurrentie. De proportionaliteit van tenderinspanning, selectie, gunning, risicoverdeling en vergoeding wordt daarom meegenomen in de markt- en contractstrategie.

3.2 Risicoprofiel

3.2.1 Risicoprofiel V&R

Voor de V&R-opgave bestaat brede overeenstemming over het belangrijkste technische aandachtspunt: de daadwerkelijke conditie, draagkracht en restlevensduur van de te behouden onderbouw, kelder, funderingen en landhoofden.

Onzekerheden hierover kunnen leiden tot aanvullende versterkingen, ontwerpaanpassingen, vertraging en hogere kosten. Ook de raakvlakken tussen nieuwe en bestaande onderdelen en de beperkte werkruimte in combinatie met bereikbaarheid en veiligheid worden als belangrijke risico's genoemd.

De markt adviseert daarom om vóór een toekomstige aanbesteding zo veel mogelijk betrouwbare informatie over de bestaande constructie te verzamelen. Tegelijkertijd wordt onderkend dat bij renovatie waarschijnlijk niet alle onzekerheden vooraf kunnen worden weggenomen.

Voor onzekerheden die ondanks aanvullend onderzoek blijven bestaan, moet vooraf duidelijk zijn hoe deze contractueel, financieel en binnen de samenwerking worden behandeld. Daarbij zijn onder meer genoemd: een gezamenlijke risicoreservering of risicopot, vooraf overeengekomen verrekenmechanismen en uitvoering van specifieke, moeilijk voorspelbare werkzaamheden op

regiebasis. De keuze hiervoor moet aansluiten bij de beïnvloedbaarheid en kwantificeerbaarheid van het betreffende risico.

Betekenis voor het vervolg

Naast het uitvoeren van aanvullend onderzoek vraagt dit om een expliciete strategie voor het omgaan met restrisico's. Het uitgangspunt is niet alleen dat risico's evenwichtig worden verdeeld, maar ook dat vooraf een praktisch en transparant mechanisme wordt vastgelegd voor situaties waarin de feitelijke toestand afwijkt van de gezamenlijk onderzochte en vastgelegde uitgangspunten.

3.2.2 Risicoprofiel nieuwbouw

Bij nieuwbouw verschuift het risicoprofiel van onzekerheden over bestaande constructies naar met name planologische en vergunningstechnische haalbaarheid, grondbeschikbaarheid, ruimtelijke inpassing, stikstof en Natura 2000, beschikbare werkruimte en bereikbaarheid.

Daarbij bestaan relevante verschillen tussen de nieuwbouwvarianten. Bij nieuwbouw naast de bestaande brug zijn grondverwerving, ruimtelijke inpassing en procedures relatief dominant. Bij nieuwbouw op de bestaande locatie verschuift het zwaartepunt naar tijdelijke verkeersmaatregelen, fasering, uitvoeringsruimte en hinder.

Betekenis voor het vervolg

Deze verschillen worden meegenomen in de beoordeling van de alternatieven en varianten. Daarbij is niet alleen van belang hoeveel risico een variant kent, maar vooral welk type risico aanwezig is en in hoeverre dit vóór aanbesteding beheersbaar kan worden gemaakt.

3.2.3 Risicoprofiel combinatievariant

De combinatievariant verenigt een belangrijk deel van de risico's van renovatie en nieuwbouw. Daarnaast ontstaan aanvullende raakvlakken door het naast elkaar functioneren van twee bruggen.

Onder andere systeemintegratie, bediening en besturing, verkeerskundige configuratie, fasering, beheer en onderhoud en samenhang tussen bestaande en nieuwe constructies worden als aandachtspunt genoemd.

Betekenis voor het vervolg

Voor deze variant is een integrale beoordeling nodig waarin niet alleen de investeringskosten, maar ook de uitvoeringscomplexiteit, systeemintegratie, risicobeheersing en toekomstige beheer- en onderhoudslasten worden meegewogen.

3.2.4 Overkoepelend beeld van de risicoprofielen

De marktinput laat zien dat de alternatieven niet zozeer verschillen in het wel of niet aanwezig zijn van substantiële risico's, maar vooral in het type risico en de mate waarin deze vóór uitvoering kunnen worden beheerst.

Bij V&R domineert de technische onzekerheid rond de bestaande constructie. Bij nieuwbouw naast de bestaande brug verschuift het zwaartepunt naar planologie, grondverwerving, vergunningen en ruimtelijke inpassing. Bij nieuwbouw op de bestaande locatie worden fasering, bereikbaarheid en de tijdelijke situatie dominanter. De combinatievariant verenigt verschillende van deze risico's en kent daarnaast extra systeem- en beheerraakvlakken.

Dit onderscheid is relevant voor zowel de voorkeursbeslissing als de latere markt- en contractstrategie.

3.3 Samenwerkingsvorm

De markt legt een duidelijke relatie tussen de mate van onzekerheid bij aanbesteding en de meest geschikte samenwerkingsvorm.

Voor de V&R-opgave is er brede steun voor een tweefasen-, bouwteam- of vergelijkbare samenwerkingsgerichte aanpak met uitgestelde prijsvorming. De achterliggende gedachte is dat niet alle technische en uitvoeringsrisico's vooraf betrouwbaar kunnen worden gekwantificeerd en afgeprijsd. Een gezamenlijke eerste fase kan worden benut om ontwerp, maakbaarheid, risico's, planning, hinderstrategie en kosten verder uit te werken.

Voor nieuwbouw is het marktbeeld minder eenduidig. Een D&C-achtige aanpak kan passend zijn wanneer scope, ontwerpvrijheid, ruimtelijke en planologische procedures en risico's bij aanbesteding voldoende duidelijk en beheersbaar zijn. Wanneer substantiële onzekerheden resteren, wordt ook voor nieuwbouw meerwaarde gezien in samenwerking en uitgestelde prijsvorming.

Betekenis voor het vervolg

De marktconsultatie geeft duidelijke aanleiding om voor de V&R-opgave een tweefasen- of vergelijkbare samenwerkingsgerichte aanpak nader te onderzoeken. Hiermee is nog geen keuze voor een contractvorm gemaakt. De uiteindelijke contractstrategie wordt mede bepaald door het voorkeursalternatief, het resterende risicoprofiel, de gewenste verantwoordelijkheidsverdeling en de mate van projectrijpheid op het moment van marktbenadering.

3.3.1 Verantwoordelijkheidsverdeling provincie en markt

Een duidelijke rode draad is dat verantwoordelijkheden en risico's moeten worden belegd bij de partij die deze daadwerkelijk kan beïnvloeden en beheersen.

De markt ziet voor de provincie met name een verantwoordelijkheid voor het tijdig onderzoeken, organiseren en beheersen van:

- bestuurlijke en planologische procedures;
- vergunningen;
- grondbeschikbaarheid;
- technische informatie over bestaande constructies;
- omgevingskaders;
- functionele randvoorwaarden voor bereikbaarheid en stremmingen.

De markt vraagt daarbinnen ruimte voor:

- ontwerpoptimalisatie;
- bouwmethodieken;
- bouwlogistiek;
- prefabricage;
- fasering;
- uitvoeringsplanning;
- optimalisatie van veiligheid, hinder, kosten en duurzaamheid.

Betekenis voor het vervolg

Projectrijpheid wordt niet gelijkgesteld aan het volledig uitwerken van een oplossing door de provincie. De uitdaging is juist om voldoende betrouwbare kaders te creëren zonder de optimalisatieruimte voor de toekomstige opdrachtnemer onnodig te beperken.

3.3.2 Planning, besluitvorming en marktcapaciteit

Marktpartijen vragen om een voorspelbare planning en tijdige en betrouwbare communicatie. Stagnerende besluitvorming kan leiden tot vertraging, indexatie, heroverweging van eerder gemaakte keuzes en hogere kosten.

Ook speelt de beschikbaarheid van capaciteit en sleutelfunctionarissen een rol bij de beslissing van partijen om uiteindelijk wel of niet aan een aanbesteding deel te nemen.

Betekenis voor het vervolg

Planning en bestuurlijke besluitvorming zijn daarmee niet uitsluitend interne projectaspecten, maar beïnvloeden ook de marktaantrekkelijkheid. Voorspelbare besluitvorming en tijdige communicatie met de markt worden daarom meegenomen in de verdere marktstrategie.

3.3.3 Vroege marktbetrokkenheid en maakbaarheidstoets

In de individuele gesprekken is verkend of marktkennis al vóór de toekomstige aanbesteding of voorafgaand aan de eerste fase van een tweefasenaanpak gericht kan worden ingezet. Als mogelijkheid is een afgebakende periode waarin de maakbaarheid getoetst kan worden. Hierin kunnen één of enkele marktpartijen de voorgenomen technische, logistieke en vergunningstechnische kaders toetsen op haalbaarheid en uitvoerbaarheid.

Een dergelijke toets kan helpen voorkomen dat tijdens de voorbereiding en vergunningverlening randvoorwaarden worden vastgelegd die later onnodige beperkingen opleveren voor bouwmethode, fasering of logistiek. De markt geeft daarbij aan dat de gevraagde inspanning proportioneel en duidelijk afgebakend moet zijn. Een langdurige inzet van meerdere marktpartijen zonder voldoende perspectief op een realisatieopdracht kan vanwege de benodigde capaciteit juist een negatieve invloed hebben op de marktinteresse.

Betekenis voor het vervolg

In de verdere markt- en contractstrategie wordt onderzocht of en op welk moment een beperkte maakbaarheids- en haalbaarheidstoets meerwaarde biedt. Daarbij worden tevens de aanbestedingsrechtelijke inrichting, vergoeding, benodigde inspanning, omgang met ingebrachte kennis en het perspectief op de latere realisatieopdracht beschouwd.

3.4 Hinder en bereikbaarheid

De markt beschouwt hinderbeperking als een optimalisatievraagstuk tussen bereikbaarheid, hinderduur, hinderintensiteit, veiligheid, uitvoeringsduur en kosten.

Maximale beschikbaarheid gedurende de gehele uitvoering is niet noodzakelijk voor de optimale oplossing. Langdurig bouwen onder verkeer kan leiden tot complexe fasering, extra tijdelijke voorzieningen, lagere productiviteit en veiligheidsrisico's. Een kortere maar intensievere afsluiting kan daarentegen de totale uitvoeringsduur en blootstelling aan risico's verkleinen.

Er bestaat geen eenduidige optimale hinderstrategie voor alle alternatieven. De afweging moet per alternatief en per gebruikersgroep worden gemaakt, waarbij wegverkeer, langzaam verkeer, hulpdiensten, beroepsvaart, recreatievaart en bereikbaarheid van bedrijven afzonderlijk aandacht vragen.

De tijdelijke verbinding, bouwlogistiek, benodigde werkterreinen, assemblage, transport en eventuele voorbouwlocatie hangen sterk met elkaar samen. De markt adviseert deze onderwerpen daarom niet als afzonderlijke, vooraf vastgelegde oplossingen te benaderen, maar als één integrale logistieke en uitvoeringskundige opgave binnen duidelijke functionele bereikbaarheids- en stremmingskaders.

Betekenis voor het vervolg

Het ligt voor de hand om vooral de noodzakelijke functionele kaders voor bereikbaarheid en stremmingen te bepalen en binnen die kaders ruimte te houden voor optimalisatie van de uitvoeringsstrategie. Hinder, bereikbaarheid en uitvoerbaarheid worden tevens meegenomen bij de beoordeling van de alternatieven in het kader van de voorkeursbeslissing.

3.5 Voorbouwlocatie

Meerdere marktpartijen zien een voorbouwlocatie als kansrijk voor het reduceren van werkzaamheden op de projectlocatie, hinder en uitvoeringsrisico's. Er bestaat echter geen eenduidig beeld over de noodzaak. Een lokale voorbouwlocatie kan meerwaarde hebben wanneer assemblage nabij de brug nodig is of wanneer transport van grote constructiedelen niet mogelijk is. Productie of assemblage elders, onder gecontroleerde omstandigheden, gevolgd door transport of invaren van grote constructiedelen of een complete brugconstructie, kan eveneens een doelmatige oplossing zijn.

De markt adviseert daarom om niet op voorhand één logistieke oplossing voor te schrijven. Het ligt meer voor de hand om de beschikbare ruimte, vaarweg- en verkeersvoorwaarden, transportmogelijkheden en gewenste hinderbeperking als kaders vast te leggen en daarbinnen ruimte te bieden voor optimalisatie.

Betekenis voor het vervolg

De mogelijke meerwaarde en benodigde randvoorwaarden van een voorbouwlocatie worden verder bezien in samenhang met het voorkeursalternatief, de mogelijke uitvoeringsstrategieën en level playing field. Daarbij is het van belang dat een eventuele locatie tijdig beschikbaar is en planologisch en vergunningstechnisch bruikbaar kan worden gemaakt. In de volgende fase wordt onderzoek gedaan de kritische factoren in mogelijke aanvoerroutes voor de nieuwe boog.

3.6 Meerjarig onderhoud

Over het opnemen van meerjarig onderhoud bestaat geen eenduidig marktbeeld.

Sommige marktpartijen zien langjarig onderhoud als prikkel voor levensduurgericht ontwerpen en optimalisatie van levensduurkosten. Andere partijen zien weinig toegevoegde waarde of adviseren onderhoud buiten de realisatieopdracht te houden. De gewenste looptijden lopen eveneens sterk uiteen.

De potentiële meerwaarde hangt sterk samen met de ontwerpvrijheid die de opdrachtnemer krijgt. Zonder wezenlijke ontwerpvrijheid kan een langdurige onderhoudsverplichting vooral leiden tot risico-opslagen.

Betekenis voor het vervolg

De onderhoudsscope wordt verder bezien in samenhang met het uiteindelijke voorkeursalternatief, de ontwerpvrijheid, beheerstrategie, levensduurkosten en contractvorm.

3.7 Tijdelijke oeververbinding

De markt ziet technische mogelijkheden voor tijdelijke verbindingen, maar het beeld over doelmatigheid en uitvoerbaarheid verschilt.

Het tijdelijk gebruiken van nieuwe constructiedelen wordt door verschillende partijen technisch mogelijk geacht, maar vraagt vroegtijdige afstemming met ontwerp en fasering en mogelijk aanzienlijke tijdelijke voorzieningen.

Kritischer is het beeld rond een tijdelijke vaste brug over de basculekelder of gefaseerd slopen en bouwen terwijl verkeer doorgang houdt. Constructieve veiligheid, stabiliteit, beschikbare werkruimte, bereikbaarheid, fasering en kosten moeten hiervoor integraal worden onderzocht. Vanuit het aspect "veiligheid op de bouwplaats" is deze tijdelijke oeververbinding niet kansrijk.

Een tijdelijke brug hoeft volgens de markt niet noodzakelijk als afzonderlijke voorafgaande opdracht door de provincie te worden ingekocht. Het kan doelmatiger zijn om de tijdelijke verbinding onderdeel te laten zijn van een integrale uitvoerings- en logistieke oplossing van de toekomstige opdrachtnemer.

Betekenis voor het vervolg

Er is voldoende basis om een tijdelijk brug nu als uitgangspunt vast te leggen, waarbij een tijdelijke vaste brug over de basculekelder is afgevallen. De kansrijke oplossingsrichtingen kunnen worden meegenomen in de verdere technische uitwerking en de beoordeling van de voorkeursalternatieven.

3.8 Emissieloos bouwen

De markt ziet goede mogelijkheden voor een grotendeels emissieloze uitvoering, waarbij energievoorziening en de beschikbaarheid van zwaar emissieloos materieel als belangrijkste randvoorwaarden worden genoemd.

De markt benadert emissieloos bouwen bij voorkeur vanuit een breder duurzaamheidsperspectief dan uitsluitend emissieloos materieel, MKI of CO_2-reductie. Ook circulariteit en hergebruik, materiaalkeuzes, stikstof en energievoorziening worden als relevante onderdelen genoemd. De grootste meerwaarde kan ontstaan wanneer opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk projectspecifieke duurzaamheidsdoelen concretiseren en deze afwegen tegen kosten, planning, technische betrouwbaarheid, beschikbaarheid en overige projectdoelen.

Duurzaamheid kan onderdeel zijn van eisen en gunningscriteria, maar de markt ziet ook meerwaarde in verdere uitwerking binnen een samenwerkingsgerichte eerste fase. Daardoor kunnen ambities worden gekoppeld aan concrete ontwerp-, materiaal- en uitvoeringskeuzes.

Er bestaat een breed gedeeld beeld dat een grotendeels emissieloze uitvoering technisch mogelijk is. Een belangrijke randvoorwaarde is de tijdige beschikbaarheid van voldoende elektrische aansluitcapaciteit, bouwstroom en laadinfrastructuur.

Voor zwaar hijsmaterieel, zwaar transport en werkzaamheden op of vanaf het water kunnen beperkingen blijven bestaan. Omdat materieel en energietechnologie zich richting realisatie verder ontwikkelen, is ook gewezen op het belang van voldoende ruimte voor toekomstige technische ontwikkelingen.

Betekenis voor het vervolg

De ambitie ten aanzien van emissieloos bouwen en de daarvoor benodigde energievoorzieningen worden verder uitgewerkt in de project- en contractstrategie. Met name het tijdig organiseren van voldoende energie-infrastructuur vraagt aandacht.

In de verdere uitwerking wordt bepaald welke duurzaamheidsdoelen als minimumeis of projectkader worden vastgelegd, op welke onderwerpen marktpartijen zich kunnen onderscheiden en welke onderwerpen in een eventuele samenwerkingsfase verder worden geoptimaliseerd. Daarbij wordt tevens vroegtijdig onderzocht welke elektrische vermogens, netaansluitingen, laadinfrastructuur en eventuele alternatieve energievoorzieningen nodig zijn.

3.9 Overige aandachtspunten

Naast de vooraf geformuleerde thema's is vanuit de markt aandacht gevraagd voor sloop, circulariteit en hergebruik van vrijkomende onderdelen en materialen, waaronder mogelijk hergebruik van constructiedelen van de bestaande brug.

Ook is door marktpartijen gevraagd om gedurende het vervolg van het project te blijven communiceren over onder andere planning, contractvorm, selectie- en gunningsstrategie en de voortgang van het bestuurlijke proces. Deze aandachtspunten worden meegenomen in de verdere uitwerking van de opgave.

4. Overkoepelende conclusie

De marktconsultatie geeft een consistent hoofdbeeld. Voor een beheersbare en voor de markt aantrekkelijke opgave is voldoende projectrijpheid nodig, voordat verantwoordelijkheden definitief naar de markt worden overgedragen.

Projectrijpheid betekent daarbij voldoende duidelijkheid over onder andere:

- het voorkeursalternatief en de projectscope;
- technische uitgangspunten en de staat van te behouden constructies;
- financiële kaders;
- planologische en ruimtelijke inpassing;
- grondbeschikbaarheid;
- bereikbaarheids- en stremmingskaders;
- belangrijke raakvlakken met de omgeving en beheerders;
- risico's die alleen door opdrachtgever te beheersen zijn.

Tegelijkertijd betekent projectrijpheid nadrukkelijk niet dat de provincie de technische oplossing volledig moet vastleggen. Marktpartijen vragen juist ruimte voor optimalisatie van ontwerp, bouwmethodiek, logistiek, prefabricage, fasering en hinderbeperking.

Een tweede belangrijke conclusie is dat de verschillende alternatieven een verschillend type risicoprofiel kennen. Dat verschil is relevant voor de voorkeursbeslissing én voor de latere marktbenadering.

Een derde conclusie is dat prijszekerheid niet los kan worden gezien van projectrijpheid. Het vroeg vragen van een vaste prijs terwijl substantiële technische of ruimtelijke/planologische onzekerheden nog aanwezig zijn, betekent niet automatisch dat daadwerkelijk financiële zekerheid ontstaat. Onzekerheden kunnen zich dan vertalen in risico-opslagen, voorwaarden of discussies tijdens de uitvoering.

De centrale lijn uit de consultatie is daarmee:

“Zorg als provincie voor duidelijke kaders en beheersing van risico's die de markt niet zelfstandig kan beïnvloeden, maar laat binnen die kaders voldoende ruimte voor de markt om kennis van ontwerp optimalisaties, maakbaarheid en uitvoering daadwerkelijk te benutten.”

Vroege marktbetrokkenheid kan helpen om maakbaarheid, vergunningenkaders, duurzaamheid, logistiek en risicobeheersing tijdig te toetsen. Deze betrokkenheid moet echter doelgericht, proportioneel en duidelijk afgebakend zijn. Een vroeg en langdurig traject met meerdere concurrerende marktpartijen is niet vanzelfsprekend aantrekkelijk en kan door de benodigde inzet van schaarse capaciteit juist de deelnamebereidheid verminderen. De gewenste vorm van marktbetrokkenheid moet daarom steeds worden gekoppeld aan een concreet doel, een passende vergoeding en voldoende perspectief op het vervolg.

5. Consequenties voor de markt- en contractstrategie

De passende markt- en contractstrategie hangt samen met het voorkeursalternatief, het bijbehorende risicoprofiel en de projectrijpheid op het moment van marktbenadering. Marktpartijen leggen daarbij een duidelijke relatie tussen resterende onzekerheden, risicoverdeling en prijsvorming.

Voor de V&R-opgave geeft de marktinput aanleiding om een tweefasen- of vergelijkbare samenwerkingsgerichte aanpak nader te onderzoeken. De onzekerheden over de bestaande constructie en de samenhang tussen ontwerp, maakbaarheid, fasering en hinder zijn vooraf niet volledig te beheersen en betrouwbaar te beprijzen. Een gezamenlijke eerste fase kan worden benut om deze onzekerheden verder te reduceren en te komen tot een passende risicoverdeling en prijsvorming. Deze lijn komt bij meerdere marktpartijen nadrukkelijk terug.

Voor volledige nieuwbouw kan meer ruimte bestaan om ontwerp- en uitvoeringsverantwoordelijkheid eerder bij de markt te leggen, mits ruimtelijke en planologische procedures, grondbeschikbaarheid, scope en functionele kaders voldoende duidelijk en beheersbaar zijn. Bij substantiële resterende onzekerheden kan ook voor nieuwbouw een samenwerkingsgerichte aanpak meerwaarde hebben.

Voor de verdere uitwerking van de markt- en contractstrategie geeft de marktconsultatie de volgende hoofdpunten mee:

- stem de contractstrategie af op het voorkeursalternatief, het resterende risicoprofiel en de projectrijpheid;
- beleg risico's bij de partij die deze daadwerkelijk kan beïnvloeden en beheersen;
- reduceer vooraf met name onzekerheden die buiten de invloedssfeer van de toekomstige opdrachtnemer liggen en organiseer tijdig de noodzakelijke ruimtelijke en planologische inpassing. Besteed daarbij onder meer aandacht aan vergunningen, grondbeschikbaarheid, bouw- en werkterreinen en de beschikbaarheid van voldoende bouwstroom en laadinfrastructuur. Onderzoek vroegtijdig de netcapaciteit en mogelijke aansluit- en laadmogelijkheden in de omgeving, zodat tijdig benodigde voorzieningen kunnen worden aangevraagd;
- stem de prijsvorming af op de mate van resterende onzekerheid en voorkom onnodige risico-opslagen;
- richt de aanbesteding proportioneel en aantrekkelijk in, met aandacht voor tenderinspanning, winkans, kwaliteit, vergoeding en voorspelbaarheid;
- behoud binnen duidelijke provinciale en functionele kaders voldoende ruimte voor marktkennis en optimalisatie van ontwerp, bouwmethode, fasering, logistiek en hinderstrategie;
- formuleer voor hinder en bereikbaarheid duidelijke functionele kaders, maar laat ruimte aan de markt om daarbinnen de optimale uitvoeringsstrategie te ontwikkelen. De optimale balans tussen hinder, veiligheid, planning en kosten is mede afhankelijk van het gekozen voorkeursalternatief en uitvoeringsconcept;
- beschouw een voorbouwlocatie als mogelijke faciliterende maatregel en niet zonder meer als voorgeschreven uitvoeringsoplossing. Bepaal na keuze van het voorkeursalternatief of deze aantoonbare meerwaarde heeft. Indien een locatie noodzakelijk of wenselijk is, vraagt dit tijdige aandacht van de provincie voor beschikbaarheid en publiekrechtelijke randvoorwaarden, terwijl inrichting, logistiek en gebruik zoveel mogelijk bij de opdrachtnemer kunnen worden gelaten

De concrete keuzes voor contractvorm, prijsvorming, risicoverdeling en aanbestedingsprocedure worden in de markt- en contractstrategie verder uitgewerkt. Daarbij worden ook de keuzes rond hinderkaders, uitvoeringsruimte en eventuele facilitering van een voorbouwlocatie betrokken. De marktconsultatie vormt hiervoor belangrijke input, maar loopt niet vooruit op deze keuzes.

6. Vervolg

De resultaten van de marktconsultatie worden door Provincie Overijssel op dit moment langs twee lijnen gebruikt. Ten eerste worden de inzichten betrokken bij de verdere beoordeling van de alternatieven en de voorbereiding van de voorkeursbeslissing. Hierbij worden onder andere verschillen in risicoprofiel, maakbaarheid, hinder, uitvoerbaarheid en beheersbaarheid beschouwd. Ten tweede worden de resultaten gebruikt bij het opstellen van de markt- en contractstrategie. Hierbij worden onder andere de gewenste projectrijpheid bij marktbenadering, verantwoordelijkheids- en risicoverdeling, samenwerkings- en contractvorm, aanbestedingsstrategie en de ruimte voor ontwerp- en uitvoeringsoptimalisaties verder uitgewerkt.

De marktconsultatie vormt daarmee één van de informatiebronnen voor de keuzes die de provincie in de deze fase maakt. De uitkomsten van de consultatie zijn geen besluiten op zichzelf. De voorkeursbeslissing is een bestuurlijke afweging waarbij naast marktinput ook andere technische, financiële, maatschappelijke en omgevingsaspecten worden betrokken.

De markt- en contractstrategie wordt mede afgestemd op het gekozen voorkeursalternatief, het daarbij behorende risicoprofiel en de mate waarin onzekerheden voorafgaand aan de marktbenadering kunnen worden beheerst.

De provincie dankt de deelnemende marktpartijen nogmaals voor hun openheid, constructieve houding en inhoudelijke bijdrage aan de marktconsultatie.